TÒA ÁN NHÂN DÂN **THỊ XÃ BUÔN HỒ** **TỈNH ĐẮK LẮK** Số: 02 /2020/QĐST-VDS	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** *Buôn Hồ, ngày 10 tháng 7 năm 2020*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ BUÔN HỒ, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Trương Kim Chung

Thư ký phiên họp: Bà Nông Thị Mai - Thư ký Tòa án nhân dân thị xã Buôn Hồ, tỉnh Đắk Lắk.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân thị xã Buôn Hồ, tỉnh Đắk Lắk tham gia phiên họp: Ông Từ Quốc Quyền - Kiểm sát viên.

Ngày 10 tháng 7 năm 2020 tại trụ sở Tòa án nhân dân thị xã Buôn Hồ, tỉnh Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 21/2020/TLST-VDS ngày 07 tháng 02 năm 2020 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2020/QĐST-VDS ngày 24 tháng 6 năm 2020, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà H S Niê - Có mặt.

Địa chỉ: Buôn T, phường A, thị xã B, tỉnh Đắk Lắk.

2. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Y A Mlô, sinh năm 1977

Địa chỉ: Buôn T, phường A, thị xã B, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu ngày 03 tháng 02 năm 2020, quá trình tố tụng người yêu cầu bà H SNiê trình bày:

Bà H S Niê là vợ của ông Y A Mlô; Bà H S Mlô yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố ông Y A Mlô, sinh ngày 17/6/1975 mất năng lực hành vi dân sự.

Tháng 11/2018, ông Y A Mlô bị tai biến và được cấp cứu tại bệnh viện Đa khoa tỉnh Đắk Lắk, sau hơn một tháng điều trị thì được xuất viện.

Sau khi xuất viện tinh thần ông Y A Mlô không còn tỉnh táo, thường xuyên nói chuyện một mình, có lúc tỏ ra hung hãn và đánh người khác, ông không còn nhận ra bất kỳ người thân nào trong gia đình, không tự vệ sinh cá

nhân được, không phân biệt được vật dụng hay bất cứ thứ gì, ông thường xuyên đi lang thang trong xóm.

Đến tháng 12/2019 gia đình bà H S Niê đã đưa ông Y A Mlô đến nhập viện tại bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk và được các bác sĩ chuẩn đoán là rối loạn nhân cách và hành vi do bệnh não, tổn thương và rối loạn chức năng não. Do đó, bà H S yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y A Mlô, sinh ngày 17/6/1975 mất năng lực hành vi dân sự. Tại phiên họp bà H S thay đổi yêu cầu, yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y A R Mlô bị hạn chế năng lực hành vi dân sự.

Ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên họp:

Về việc tuân theo pháp luật tố tụng: Trong quá trình giải quyết việc dân sự Thẩm phán và Thư ký đã thực hiện đúng trình tự thủ tục quy định tại Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015. Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ tố tụng theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015.

Về việc giải quyết việc dân sự: Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự, đã được xem xét tại phiên họp thì nhận thấy yêu cầu của bà H S Niê là có căn cứ nên đề nghị Tòa án tuyên bố ông Y A Mlô bị hạn chế năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; Ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thị xã Buôn Hồ nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật: Bà H S Niê yêu cầu tuyên bố ông Y A Mlô, sinh năm 1975; nơi thường trú: Buôn T, phường A, thị xã B, tỉnh Đắk Lắk là người bị hạn chế năng lực hành vi dân sự. Yêu cầu của bà H S Niê là yêu cầu giải quyết việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã B, tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2015.

[2] Về nội dung yêu cầu của bà H S Niê:

Căn cứ lời trình bày của bà H S Niê và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan cùng tài liệu, chứng cứ trong hồ sơ việc dân sự xác định được: Bà H S Niê và ông Y A Mlô là vợ chồng.

Tháng 11/2018, ông Y A Mlô bị tai biến và được cấp cứu tại bệnh viện Đa khoa tỉnh Đắk Lắk, sau hơn một tháng điều trị thì được xuất viện.

Sau khi xuất viện tinh thần ông Y A Mlô không còn tỉnh táo, thường xuyên nói chuyện một mình, có lúc tỏ ra hung hãn và đánh người khác, ông không còn nhận ra bất kỳ người thân nào trong gia đình, không tự vệ sinh cá nhân được, không phân biệt được vật dụng hay bất cứ thứ gì, ông thường xuyên đi lang thang trong xóm.

Xét lời trình bày của bà H S Niê là phù hợp với kết luận giám định pháp y tâm thần số 64/KLGĐ ngày 01 tháng 6 năm 2020 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận: Về y học: Đương sự bị bệnh Rối loạn nhân cách và hành vi do bệnh não, tổn thương não và rối loạn chức năng não/ Nghiện rượu (F07/F10.2 – ICD10); Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Ông Y A Mlô hạn chế khả năng nhận thức và hạn chế khả năng điều khiển hành vi (Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi ở các vụ việc dân sự).

Căn cứ tại điểm khoản 1 Điều 24 của Bộ luật dân sự 2015 quy định: *"Người nghiện ma túy, nghiện các chất kích thích khác dẫn đến phá tán tài sản của gia đình thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan tổ chức hữu quan, Tòa án có thể ra quyết định tuyên bố người này bị hạn chế năng lực hành vi dân sự…"*

Từ những căn cứ trên có đủ cơ sở để chấp nhận yêu cầu của bà H S Niê về việc tuyên bố ông Y A Mlô bị hạn chế năng lực hành vi dân sự.

[4] Ý kiến của Kiểm sát viên tham gia phiên họp là có cơ sở và phù hợp với quy định của pháp luật.

[5] Về lệ phí: Người yêu cầu phải chịu chi phí giám định pháp y tâm thần và lệ phí sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Áp dụng khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 143, khoản 1 Điều 149, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; Điểm khoản 1 Điều 24 của Bộ luật dân sự năm 2015;

Áp dụng khoản 1 Điều 4, khoản 1 Điều 35, khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Toà án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà H S Niê.

Tuyên bố ông Y A Mlô, sinh năm 1975; nơi thường trú: Buôn T, phường A, thị xã B, tỉnh Đắk Lắk là người bị hạn chế năng lực hành vi dân sự.

2. Chi phí giám định pháp y tâm thần là 4.440.000 đồng (Bốn triệu bốn trăm bốn mươi nghìn đồng). Bà H S Niê phải chịu chi phí giám định pháp y tâm thần là 4.440.000 đồng (Bốn triệu bốn trăm bốn mươi nghìn đồng). Bà H S Niê đã nộp và chi phí xong.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: bà H S Niê phải chịu 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) lệ phí giải quyết việc dân sự, được trừ vào số tiền 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) tạm ứng lệ phí đã nộp theo biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2019/0004776 ngày 06/02/2020 của Chi cục Thi hành án dân sự thị xã Buôn Hồ, tỉnh Đắk Lắk.

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Quyết định hoặc kể từ ngày Quyết định đó được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện Kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

***Nơi nhận*:**
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND thị xã Buôn Hồ;
- *CCTHADS thị xã Buôn Hồ;*
- *Đương sự;*
- *Lưu hồ sơ vụ án*.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trương Kim Chung